

Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin Öğrenimlerine İlişkin Doyum Düzeyinin Saptanmasına Yönelik Bir Araştırma

Arş. Gör. Tutku EKİZ

Marmara Üniversitesi

tutku.ekiz@marmara.edu.tr

ORCID: 0000-0002-8498-630X

Arş. Gör. Nazife Bahar ÖZDERE

Marmara Üniversitesi

bahar.ozdere@marmara.edu.tr

ORCID: 0000-0002-6816-7128

Öğr. Gör. G. Eda ŞENTÜRK

Marmara Üniversitesi

gesenturk@marmara.edu.tr

ORCID: 0000-0003-1010-9977

Özet

Öğrenci doyumunu, bir öğrencinin eğitimi ile ilgili çeşitli deneyimlerinin öznel değerlendirmesini ifade etmektedir. Üniversiteler, öğrencilerin beklentilerini tanımlayarak kaliteli öğrencileri kendilerine çekebilir. Bu amaçla, üniversitelerin öğrenciler için neyin önemli olduğunu belirleyerek sunması önem arz etmektedir. Araştırmanın amacı Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğrenimlerine ilişkin doyum düzeylerinin saptanmasıdır. Araştırmanın örneklemini 2017-2018 Eğitim-Öğretim Dönemi'nde Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören 204 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan soru formu, demografik veriler ile 53 madde ve 5 alt boyuttan oluşan Öğrenci Doyum Ölçeğinden oluşmaktadır. Öğrenci Doyum Ölçeğinden alınan en yüksek ortalamanın Öğretim Elemanları alt boyutuna (3.30±0.66); en düşük ortalamanın ise Kararlara Katılım alt boyutuna (3.12±0.77) ait olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin % 32.8'inin mezun olduktan sonraki 6 ay içerisinde iş bulacağını düşündüğü, %12.3'ünün iş bulacağını düşünmediği saptanmıştır. Sonuçlardan hareketle sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin doyum düzeyini belirleyen büyük ölçekli çalışmaların yapılarak, sonuçlarının değerlendirilmesinin ve çözüm olanaklarının belirlenmesinin önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Doyumu, Sağlık Yönetimi Bölümü, Doyum Düzeyi.

A Research on the Satisfaction Level of Health Management Students

Abstract

Student satisfaction refers to the subjective evaluation of various experiences related to the education of student. Universities can identify the expectations of students and attract high quality students. For this purpose, it is important for universities to determine what is important for students. The aim of the study is to determine the satisfaction levels of the students studying in the Department of Health Management. The sample of the study consisted of 204 undergraduate students studying in Marmara University, Faculty of Health Sciences, Department of Health Management in 2017-2018 Academic Year. The questionnaire, which is used as a data collection tool, consists of the demographic data and the Student Satisfaction Scale consisting of 53 items and 5 sub-dimensions. The highest score from the Student Satisfaction Scale obtained from sub-dimension of Academic Staff(3.30±0.66); while, the lowest score obtained from sub-dimension of participation in decisions (3.12±0.77). It was determined that 32.8% of the students thought they would get a job within 6 months of graduation and 12.3% did not think they would find a job. Based on the results, it is thought that the large scale

studies which determine the satisfaction level of the students of health management department will make a significant contribution to the evaluation of the results and determination of the solutions.

Key Words: Student Satisfaction, Health Management Department, Level of Satisfaction.

GİRİŞ

1.ÖĞRENCİ DOYUMUNUN KAPSAMI

Doym, istenen koşulların varlığı ve tam tersi olarak, istenmeyen koşulların yokluğu olarak tanımlanmıştır. İçeriğinde mutluluk, sevinç, kendini gerçekleştirme, anlamlılık ve özerklik gibi kavramlar yer almaktadır. Bu durum stres, depresyon, kaygı, hayal kırıklığı ve düşmanlığın yokluğu anlamına gelmektedir. Memnuniyet, duygusal ve bilişsel aktiviteden kaynaklanan bir mutluluktur. Mutlu olmak için, bireyler olumlu bir duygu ve yaşam doyumunu ya da en azından olumsuz duyguların ve psikolojik sıkıntının yokluğunu yaşamalıdır (Grove, 2001). Öğrenci doyumunu ise, bir öğrencinin eğitim ile ilgili çeşitli sonuç ve deneyimlerin öznel değerlendirmesinin olumlu olmasını ifade etmektedir (Oliver ve DeSarbo, 1989). Öğrenci doyumunu, tekrarlanan kampüs yaşamı deneyimleri ile sürekli olarak şekillenmektedir. Dahası, kampüs ortamı, öğrencinin bütün memnuniyetiyle örtüşen ve onu etkileyen, görünüşte birbiriyle bağlantılı bir deneyimler ağıdır (Elliot ve Shin, 2002). Üniversitelerin öğrencilerin gelişimleri üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalar öğrencinin akademik ve akademik olmayan etkinliklere katılım düzeylerinin önemine vurgu yapmaktadır. Üniversite hayatında derslere devam ederken aynı zamanda öğretim elemanlarıyla sık etkileşim içerisine giren; tiyatro, dans, öğrenci kulüpleri gibi ders dışı faaliyetlerde bulunan, üniversitenin kütüphanesinden yararlanan, diğer öğrencilerle fikir alışverişinde bulunabilen öğrencilerin daha fazla akademik ve kişisel gelişim gösterdikleri saptanmıştır (Özgüngör, 2012). Browne ve ark., (1998), bir üniversitedeki memnuniyetin, bir öğrencinin, dersin niteliği ve o üniversiteyle ilişkili diğer müfredatla ilgili faktörlerin değerlendirmesi ile yönlendirildiğini tespit etmiştir. Aynı çalışma aynı zamanda üniversiteyi arkadaşlarına/akrabalarına tavsiye eden bir öğrencinin büyük olasılıkla öğrenci ve üniversite personeli arasındaki etkileşim ölçüsünde yoğunlaştığı sonucuna varmıştır. Borden (1995), öğrenci memnuniyetinin, öğrenci öncelikleri ile kampüs ortamı arasındaki eşleşmeyle ilgili olduğunu bulmuştur. Sınıf içi eğitim araştırmaları, öğrenci memnuniyetinin, sınıf ortamının öğrenci tercihleri ile ne kadar uyumlu olduğuyula ilişkili olabileceğini ortaya koymuştur (Fraser, 1994). Bir üniversitenin ortaya çıkardığı ürün, akademik programından ziyade öğrencinin akademik, sosyal, fiziksel ve hatta manevi deneyimlerinin toplamıdır (Sevier, 1996). Üniversiteler, bir öğrencinin eğitim deneyiminin akademik boyutuna odaklanmaktadır. Bununla birlikte, öğrencilerin eğitim boyutlarına farklı şekilde değer verebileceğini anlamak önemlidir. Bir üniversite, akademik ve manevi deneyimleri vurgulayabilirken, öğrenciler değerlendirmelerini kampüste bulunan sosyal deneyimleri kapsayacak şekilde genişletebilirler (Elliot ve Shin, 2002). Üniversite hayatı, gerek yönetsel gerek akademik gerekse insan ilişkilerini içeren geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu alanlardan akademik boyutun temel girdisini öğrenciler oluşturmaktadır (Şahin, Zoraloğlu ve Fırat, 2011). Günümüzde yükseköğretim kurumları, yükseköğretimin bir hizmet sektörü olduğunu ve öğrencilerin, beklentilerini ve ihtiyaçlarını karşılamalarının gerekliliğinin gün geçtikçe daha çok farkına varmaktadır (DeShields ve ark., 2005). Öğrencilerin eğitiminin başarılı bir şekilde tamamlanması ve geliştirilmesi yükseköğretim kurumlarının varlığının asıl nedeni olarak görülmektedir; ancak üniversiteler tarafından kayıtların yönetilmesi yerine eğitim programlarına orantısız olarak daha fazla odaklanma eğilimini sürdürülmektedir (Zemke, 2000).

2.Öğrenci Doyumunun Saptanmasının Önemi

Günümüzde öğrenci sayısındaki hızlı artış sonucu üniversite giriş sınavlarına başvuran sayısı gün geçtikçe artmaktadır (Akbayır, 2003). Buna karşılık öğrencilerin belirli bir kısmı bir üniversiteye girerek eğitim hayatına devam etmeye hak kazanabilmektedir. Bir yükseköğretim kurumunda okumaya hak kazanabilen sınırlı sayıdaki öğrencinin üniversitede sunulan imkânlar paralelinde gelişim

potansiyelleri yüksektir. Ancak okul başarısının zihinsel olmayan pek çok unsurdan önemli düzeyde etkilendiği unutulmamalıdır. Dolayısıyla öğrencilerin üniversiteye girdikten sonraki gelişimleri, başarı düzeyleri ve motivasyonlarındaki olası dalgalanmalar ve bunları yaratan faktörlere ilişkin tam anlamıyla bilgi edinmek zorlaşmaktadır. Bu eksiklik özellikle günümüzün öğrenci merkezli eğitim anlayışı etrafında daha da gözle görülür hâle gelmektedir (Özgüngör, 2012; Çitil, ve Diğ., 2006). Öğrenci merkezli eğitimin popülerlik kazandığı günümüz koşullarında, üniversitelerin temel amacı sadece eğitim programlarının düzenlenmesinin ötesinde, öğrencilerin üniversite hayatları boyunca geçirdikleri süreden memnun olmalarını ve kendilerini geliştirmelerini sağlayacak koşulların yaratılması olmalıdır. Yurt dışında yapılan çok sayıda araştırmaların üniversite öğrencilerinin eğitim hayatlarına ilişkin doyum düzeylerinin önemine ilişkin sonuçları doğrultusunda, Türkiye’de de son yıllarda bu konuları kapsayan araştırmalara yer vermeye başlanmıştır (Özgüngör, 2012). Üniversite yaşamının gençler açısından yeni bir başlangıç ve geçiş dönemi olması sebebiyle bu sürecin akademik, kişisel ve sosyal açılardan getireceği değişiklikler ve bu değişikliklere uyum yeteneğini kazanmak (Erdoğan, Şanlı, ve Şimşek-Bekir, 2005) konusunda üniversitelerin taşıdığı çeşitli nitelikler de önem arz edecektir.

Rekabetçi ve dinamik bir eğitim ortamının yanı sıra, azalan kayıtlar gibi sayısız zorluklar nedeniyle, üniversiteler öğrenci memnuniyetine giderek daha çok önem vermektedir. Öğrenci memnuniyetine verilen bu artan önemin bir başka nedeni de, öğrencilerin memnuniyetinin öğrenci motivasyonu, öğrenci tutma, işe alma çabaları ve fon yaratma üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermesidir (Elliot ve Shin, 2002). Üniversiteler, öğrencilerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini tanımlayarak ve karşılayarak kaliteli öğrencileri kendilerine çekebilir ve bünyesinde tutabilir. Bu amaçla, üniversitelerin öğrenciler için neyin önemli olduğunu belirlemesi ve sunması zorunludur. Yüksek öğretim gittikçe artan bir şekilde hizmet endüstrisi olduğunu ve öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamaya daha fazla önem verdiğinin farkındadır (Cheng ve Tam, 1997, DeShields ve ark., 2005). Öğrenci memnuniyetine odaklanmak, üniversitelerin organizasyonlarını öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlamalarını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda öğrenci ihtiyaçlarını ne kadar etkin bir şekilde karşıladıklarını veya aştıklarını sürekli olarak izlemek için bir sistem geliştirmelerine olanak tanır (Elliot ve Shin, 2002).

Türkiye’de üniversite öğrencilerinin bölüm tercihlerini etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Öğrencilerin pek çoğu açıkta kalmamak, bir meslek edinmek, yaşamını güvenceye almak için gerçekten ilgi duydukları bölümleri tercih edememekte, bunun yerine daha az ilgi duydukları ve ya hiç ilgi duymadıkları bölümleri tercih etmek zorunda kalabilmektedirler. Öğrencilerin gelecekte belli mesleklerin uygulayıcıları ve yöneticileri olacağı düşünüldüğünde, onların gerek hayata, gerekse öğrenim gördükleri üniversiteye dair görüşlerini saptamak önem arz etmektedir. Öğrencilerin üniversiteden eğitsel (akademik), sosyal, kültürel, teknik sportif gibi çeşitli boyutlarda beklentileri olabilir. Onların bu beklentilerini karşılayan ve amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik nitelikli bir eğitim sürecinden geçerek mezun olmaları, aynı zamanda toplumun gereksinim ve beklentilerinin karşılanmasına da hizmet edebilir (Şahin, Zoraloğlu ve Fırat, 2011). Bu amaçla, üniversitelerin öğrenciler için neyin önemli olduğunu belirleyerek sunması önem arz etmektedir.

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğrenimlerine ilişkin doyum düzeylerinin saptanmasıdır. Sağlık Yönetimi alanındaki öğrenciler üzerinde böyle bir çalışmaya rastlanmaması konunun önemini arttırmaktadır.

2.2.Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı tipte kesitsel olarak yapılmıştır.

2.3.Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Mayıs-Haziran 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir

2.4.Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklem seçiminde Kolayda Örnekleme Yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme 2017-2018 Eğitim-Öğretim Döneminde Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören 310 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Uygulamanın yapıldığı günlerde devamsız olan ve araştırmaya katılmayı kabul etmeyen öğrenciler dışındaki tüm öğrenciler araştırma kapsamına alınmıştır. 250 adet soru formu araştırmanın uygulandığı tarihlerde okula devam eden öğrencilere dağıtılmış 220 form doldurulmuş olarak toplanmıştır. Araştırmada geri dönüş oranı %88'dir. Geri dönüş sağlanan 220 soru formununun 16'sı eksik veya hatalı doldurulduğu için kapsama alınmamıştır. İstatistiksel analizler, soru formunu eksiksiz dolduran 204 öğrencinin verisi üzerinden yapılmıştır.

2.5.Araştırmanın Hipotezleri

H₁. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğrenimlerine ilişkin doyum düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H₂. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğrenimlerine ilişkin doyum düzeyleri iş bulma beklentilerine göre farklılık göstermektedir.

H₃. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin öğrenimlerine ilişkin doyum düzeyleri sınıfa göre farklılık göstermektedir.

2.6.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın yapıldığı tarihte 4. Sınıf öğrencilerin stajda olması sebebi ile az sayıda son sınıf öğrencisine ulaşılması araştırmanın sınırlılıkları arasındadır.

2.7.Araştırmanın Varsayımları

Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan soru formuna katılımcılar tarafından verilen cevapların gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

2.8.Veri Toplama Araçları

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, demografik bilgilerin yanı sıra öğrencilerin mezun olduktan sonra ne kadar süre içerisinde iş bulacaklarını düşündüklerini, meslekleri ile ilgili sertifikalar alıp almadıklarını ve dil becerilerini saptamaya yönelik ifadelerden oluşan 7 sorudan oluşmaktadır. İkinci bölümde ise Baykal ve ark (2011) tarafından geçerliği ve güvenilirliği yapılan, toplam 53 madde ve 5 alt boyuttan oluşan (Öğretim elemanları, Okul yönetimi, Kararlara katılım, Bilimsel, sosyal ve teknik olanaklar, Eğitim-Öğretimin niteliği) "Öğrenci Doyum Ölçeği (Kısa Form)" kullanılmıştır. Ölçek'te bulunan 53 maddenin değerlendirilmesinde;"5-Kesinlikle katılıyorum, 4-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 2-Katılmıyorum, 1-Kesinlikle katılmıyorum" olmak üzere beşli likert tipi ölçüm kullanılmaktadır. Bu durumda ölçekten alınabilecek en yüksek puan 255 en düşük puan 51'dir. Ölçek puanlamasında madde puan ortalamaları kullanılmıştır.

2.9.Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler PSPP paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Shapiro-Wilk testi sonucuna ($p>0.05$) ve Histogramlara bakılarak verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Verilerin sunumunda

frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistiksel analizlere ek olarak, Bağımsız Gruplarda T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3.BULGULAR

Tablo 1: ÖDÖ-KF Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
Öğretim Elemanları Alt Boyutu	12	0.89
Okul Yönetimi Alt Boyutu	9	0.88
Kararlara Katılım Alt Boyutu	6	0.85
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar Alt Boyutu	12	0.78
Eğitim ve Öğretimin Niteliği	12	0.90
ÖDÖ-KF	51	0.95

Yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre, Cronbach's Alpha katsayısı toplamda 0.95, alt boyutlarda ise 0.78-0.90 arasında bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 2: Örnekleme İlişkin Tanımlayıcı İstatistik

Değişkenler	N	%	Ortalama	SS	Asgari	Azami
Cinsiyet						
Kadın	163	80				
Erkek	41	20				
Sınıf						
1. Sınıf	67	32.8				
2. Sınıf	72	35.3				
3. Sınıf	54	26.5				
4. Sınıf	11	5.4				
Yaş			20.4	1.2	18	26
Bilinen Yabancı Diller ve Seviyeleri						
İngilizce	173		2.98	0.80	1	5
Almanca	36		2.20	0.86	1	5
Arapça	16		3.06	0.99	1	5
İspanyolca	6		2.00	1.09	1	5
Fransızca	4		2.25	0.96	1	5
Meslekle İlgili Sertifika						
Var	49	24				
Yok	155	76				

İş Bulma Beklentisi							
6 Ay içerisinde İş Bulacağını Düşünenler	67	32.8					
6 Ay-1 Yıl İçerisinde İş Bulacağını Düşünenler	62	30.4					
1-2 Yıl İçerisinde İş Bulacağını Düşünenler	33	16.2					
2 Yılden Daha Uzun Sürede İş Bulacağını Düşünenler	17	8.3					
İş Bulacağını Düşünmeyenler	25	12.3					

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.4 ± 1.2 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin %80'inin kadın, %35.3'ünün ikinci sınıf öğrencisi olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin %24'ü meslekleri ile ilgili olduklarını düşündükleri sertifikalar aldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin %32.8'inin mezun olduktan sonraki 6 ay içerisinde iş bulacağını düşündüğü gözlemlenirken, %12.3'ünün iş bulacağını düşünmediği elde edilen bulgular arasındadır (Tablo 2).

Tablo 3: Öğrencilerin ÖDÖ-KF ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları

Ölçek ve Alt Boyutları	Min-Max	Puan Ortalaması \pm SS	Madde Puan Ortalaması \pm SS
Öğretim Elemanları Alt Boyutu	12-60	39.50 \pm 7.90	3.30 \pm 0.66
Okul Yönetimi Alt Boyutu	9-45	28.46 \pm 6.52	3.16 \pm 0.72
Kararlara Katılım Alt Boyutu	6-30	18.73 \pm 4.60	3.12 \pm 0.77
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar Alt Boyutu	12-60	37.62 \pm 9.67	3.13 \pm 0.80
Eğitim ve Öğretimin Niteliği	12-60	38.10 \pm 8.23	3.17 \pm 0.69
ÖDÖ-KF	51-255	162.27 \pm 31.91	3.18 \pm 0.62

Öğrencilerin ÖDÖ-KF'dan aldıkları toplam puan ortalaması 162.27 ± 31.91 olarak elde edilmiştir. Öğretim Elemanları alt boyutunun en yüksek madde puan ortalamasına (3.30 ± 0.66), Kararlara Katılım alt boyutunun ise en düşük madde puan ortalamasına (3.12 ± 0.77) sahip olduğu gözlemlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 4: ÖDÖ-KF ve Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Değişkenler	N	Ortalama	SS	t	P
Öğretim Elemanları Alt Boyutu					
Kadın	163	3.25	0.63	-1.92	0.06
Erkek	41	3.47	0.72		
Okul Yönetimi Alt Boyutu					
Kadın	163	3.10	0.72	-2.36	0.02

Erkek	41	3.40	0.71		
Kararlara Katılım Alt Boyutu					
Kadın	163	3.09	0.76	-1.22	0.22
Erkek	41	3.25	0.80		
Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar Alt Boyutu					
Kadın	163	3.07	0.82	-2.40	0.02
Erkek	41	3.40	0.71		
Eğitim ve Öğretimin Niteliği					
Kadın	163	3.11	0.62	-2.82	0.00
Erkek	41	3.40	0.62		
ÖDÖ-KF Genel Ortalaması					
Kadın	163	3.13	0.62	-2.57	0.01
Erkek	41	3.40	0.62		

Cinsiyet değişkeninin öğrencilerin doyum düzeyi üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığını saptamak amacıyla yapılan t testi sonucuna göre Öğrenci Doyum Ölçeğinin Okul Yönetimi, Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar, Eğitim Öğretimin Niteliği alt boyutlarına ilişkin erkek öğrencilerin puan ortalamalarının kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Buna ek olarak Öğretim Elemanları ile Kararlara Katılım alt boyutlarının puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır (Tablo 4).

Tablo 5: ÖDÖ-KF ve Alt Boyutlarına İlişkin Puanların İş Bulma Beklentisine Göre Karşılaştırılması

Bağımlı Değişken	Arasında Anlamlı Fark Bulunan Gruplar	Ortalama Farkı	Standart Hata	F	
Öğretim Elemanları	6 ay içerisinde iş bulacağını düşünenler-İş bulacağını düşünmeyenler	0.48	0.15	2.84	*
* $p<0.05$					

Öğrencilerin iş bulma beklentilerinin doyum düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı saptamak amacıyla yapılan ANOVA testi sonucuna göre Öğrenci doyum ölçeğinin öğretim elemanları boyutuna ilişkin puan ortalaması iş bulma beklentilerine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0.05$). Farkın kaynağının saptanmasına amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna göre, mezun olduktan sonraki 6 ay içerisinde iş bulacağını düşünen öğrencilerin Öğretim Elemanları alt boyutu puan ortalamasının, iş bulamayacağını düşünen öğrenci grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 5).

Bunlara ek olarak öğrencilerin sınıflarının doyum düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığını saptamak amacıyla yapılan ANOVA testi sonucuna göre, sınıfın doyum üzerinde anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğrencilerin doyum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Buna göre, erkek öğrencilerin puan ortalamalarının kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Karakılıç, Alay ve Koçak (2009) tarafından spor yöneticiliği programı öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada, cinsiyetler açısından doyum düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği; ancak kız öğrencilerin doyum düzeyinin erkek öğrencilerin doyum düzeylerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Şahin, Göral, Demirel, Demirel ve Arslan (2014) tarafından Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu öğrencilerinin eğitimlerine ilişkin doyum düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada ise, cinsiyete göre öğrencilerin doyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Kadın ve erkeğin hayattaki rolleri ve gelecek kaygılarının zaman zaman farklılaşması bakımından, yükseköğretimden beklentilerinde de benzer bir durumun oluştuğunu söyleyebiliriz.

Öğrencilerin ÖDÖ-KF'dan aldıkları toplam puan ortalaması 162.27 ± 31.91 olarak elde edilmiştir. Görgeç ve Bingöl'ün (2016) Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu öğrencilerinin doyum düzeylerini inceledikleri çalışmada öğrencilerin doyum düzeyleri toplam puan ortalaması 165.52 ± 31.59 , Yangın ve Kırca (2013) tarafından Antalya'da Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik öğrencileri üzerinde memnuniyet düzeyi ve bunu etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılan çalışmada ise toplam puan ortalaması 160.71 ± 37.39 olarak bulunmuştur. Özdelikara ve Babur (2016) tarafından Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile yapılan çalışmada ise ÖDÖ-KF'dan alınan toplam ortalama puan 167.56 ± 40.59 olarak saptanmıştır. Bu değerler, yapılan araştırmada bulunan verilerle benzerlik göstermektedir. Bu değerler orta düzey bir memnuniyeti temsil etmekte ve öğrencilerin yükseköğretimden beklentilerinin orta düzey de olsa karşılandığını söylemeyi mümkün kılmaktadır.

Yapılan araştırmada Öğretim Elemanları alt boyutunun en yüksek madde puan ortalamasına (3.30 ± 0.66); Kararlara Katılım alt boyutunun ise en düşük madde puan ortalamasına (3.12 ± 0.77) sahip olduğu gözlemlenmiştir. Doyum düzeylerinin alt boyutlara göre değerlendirildiği diğer çalışmalara bakıldığında; Görgeç ve Bingöl (2016) tarafından yapılan çalışmada da en yüksek puan ortalamasının Öğretim Elemanları alt boyutuna (3.33), en düşük puan ortalamasının ise Bilimsel, Sosyal ve Teknik Olanaklar (2.95) alt boyutuna ait olduğu gözlemlenmiştir. Özdelikara ve Babur (2016) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde en yüksek puan ortalaması Öğretim Elemanları (3.24 ± 0.82) alt boyutu, en düşük puan ortalaması Bilimsel Sosyal ve Teknik Olanaklar (3.08 ± 0.82) alt boyutundan elde edilmiştir. Üniversiteler öğretim elemanları alt boyutlarına göre ele alındıklarında öğrencilerin beklentilerini karşılayan bir yapı söz konusu olmasına karşın; onların yükseköğretim yaşamları boyunca bulmak istedikleri sosyal imkânlar ve beklentilerinin ölçülmesi konusunda eksiklerin olduğunu söylemek mümkündür.

Yapılan araştırmada, öğrencilerin doyum düzeylerinin sınıflarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Şahin ve ark. (2014) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin doyum düzeylerinin sınıflarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Yangın ve Kırca (2013)'nin yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin sınıflara göre farklılık gösterdiği ve en yüksek memnuniyet düzeyine sahip olan grubun birinci sınıf öğrencileri olduğu bulunmuştur. Kantek ve Kazancı (2012) aynı okulda ebellek ve hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesine yönelik çalışmalarında, sınıflara göre memnuniyet düzeyleri arasında farklılık olduğunu ve bu farklılığın birinci sınıfların memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olmasından kaynaklandığını saptamışlardır. Özdelikara ve Babur'un (2016) yapmış oldukları çalışmada, ÖDÖ-KF ve alt boyutlarına ait puan ortalamalarının dağılımına bakıldığında; öğrencilerin sınıflarına göre doyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ve birinci sınıfta okuyan öğrencilerin tüm alt boyutlar ve ölçek toplam puan ortalamalarının diğer sınıflarda okuyan öğrencilere göre yüksek olduğu bulunmuştur. Kaynar, Şahin, Bayrak, Karakoç, Ülke ve Öztürk (2006) tarafından, Trabzon Sağlık

Yüksekokulu öğrencilerinin okullarında sunulan eğitim ve öğretim olanaklarından doyum düzeylerini ve doyumсу oldukları alanları saptamak amacı ile yapılan çalışmada ise doyum düzeyi en düşük öğrencilerin birinci sınıf öğrencileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kaynar ve ark.(2006)'na göre bu sonuç, öğrencilerin okula ve yeni çevreye alışmakta zorlanmalarından kaynaklı olabilir (Kaynar ve ark., 2006). Karakılıç ve ark. (2009) tarafından Spor Yöneticiliği Programında öğrenim gören öğrencilerin doyum düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, Ölçme-Değerlendirme alt boyutu haricinde, tüm alt boyutlarında sınıflara göre anlamlı bir fark bulmuştur. Son sınıf öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Karakılıç ve ark. (2009)'na göre bu durum birinci sınıf öğrencilerinin bölümlerine gelirken çok yüksek beklentide olmaları; ancak eğitimleri süresince birinci sınıfta bu beklentilerini karşılamakta güçlük çekmelerinden kaynaklı olabilir. Ayrıca, son sınıf öğrencilerinin mezuniyetle ilgili telaşlarının olması ve mezuniyet sonrası etkinliklere yoğunlaşmış olmaları memnuniyet düzeylerini etkilemiş ve öğrenciler okullarının kendilerine sunduğu koşulları kabul etmiş olabilirler (Karakılıç ve ark., 2009). Şahin, Zoraloğlu ve Fırat (2011), üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarını, eğitsel hedeflerini, üniversite öğreniminden beklentilerini ve okudukları bölüme ilişkin memnuniyet durumlarını ortaya koymak amacıyla yapmış oldukları çalışmada, birinci sınıf öğrencilerinin son sınıf öğrencilerine göre okudukları bölümden memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin doyumunun orta düzeyde (3.18 ± 0.62) olduğu saptanmıştır. Bu düzey araştırmadan beklenen düzeyden düşüktür. Üniversiteden duyulan doyum, öğrencilerin okul dışındaki yaşamını da etkileyerek (Özdelikara ve Babur, 2016); memnuniyetsiz ve mutсу olarak iş yaşamına atılmalarına neden olabilir. Araştırma bulgularına baktığımızda, mezun olduktan sonraki 6 ay içerisinde iş bulacağını düşünen öğrencilerin Öğretim Elemanları alt boyutu puan ortalamasının, iş bulamayacağını düşünen öğrenci grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin doyum düzeylerinin motivasyonlarını ve kendilerine güvenlerini etkileme olasılığı bulunduğu bilincinden hareketle fakülte ve bölümlere yönelik her birimde öğrenim gören öğrencilerin doyum düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerin doyumсу oldukları konularda iyileştirme çalışmalarına gidilmesi önem arz etmektedir.

Öğrencilerin çevreye ve yeni bir ortama uyum, ergenlik, aileden bağımsız yaşama gibi olgularla yüz yüze geldikleri üniversite hayatlarının belirli bir kısmını geçirdikleri yükseköğretim kurumlarının, akademik yapılanması kadar, fiziki yapılanması ve sosyal olanaklarının da üzerinde durulması gerektiği aşikârdır. Yapılan taramalar sonucunda literatürde Sağlık Yönetimi öğrencilerinin Eğitim ve Öğretimlerine ilişkin doyum düzeylerini belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu çalışma sonuçlarından hareketle sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin doyum düzeyini belirleyen daha büyük ölçekli çalışmaların çeşitli yükseköğretim kurumlarında yapılarak, sonuçlarının değerlendirilmesinin ve çözüm olanaklarının belirlenmesinin önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Akbayır, K. (2003). Üniversite Sınavlarında Tek Aşamalı Ö.S.S. Sınavına Geçildikten Sonra Ortaöğretim 11. Sınıf Öğrencilerinin Temel Matematik Konularını Anlama Düzeyi. *G. Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 55-67.

Baykal, Ü., Harmancı, A. K., Eşkin, F., Altuntaş, S. ve Sökmen, S. (2011). Öğrenci Doyum Ölçeği-Kısa Form Geçerlik-Güvenirlilik Çalışması. *Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences*, 14(4), 60-68.

Borden, V. M. (1995). Segmenting Student Markets With A Student Satisfaction and Priorities Survey. *Research in Higher Education*, 36(1), 73-88.

- Browne, B. A., Kaldenberg, D. O., Browne, W. B. & Brown, D. (1998). Students As Customers: Factors Affecting Satisfaction And Assessments of Institutional Quality. *Journal of Marketing for Higher Education*, 8(3), 1–14.
- Cheng, Y. C. & Tam, M. M. (1997). Multi-Models of Quality in Education. *Quality Assurance in Education*, 5, 22–31.
- Çitil, M., İspir, E., Söğüt, Ö. ve Büyükkasap, E. (2006). Fen Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profilleri ve Başarılarını Etkilediğine İnanırları Faktörler; KS Ü. Örneği. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 69-81.
- DeShields Jr, O.W., Kara, A. & Kaynak, E. (2005). Determinants of Business Student Satisfaction and Retention in Higher Education: Applying Herzberg's Two-Factor Theory. *International Journal of Educational Management*, 19(2), 128-139.
- Elliot, K.M. & Shin, D. (2002). Student Satisfaction: An Alternative Approach to Assessing This Important Concept. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 24(2), 197-209.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Şimşek-Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi, eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479–496.
- Fraser, B. J. (1994). Research on classroom and school climate, in: D. Gabel (Ed.) *Handbook of Research on Science Teaching and Learning*, 493–541.
- Görgen, Ö. ve Bingöl, G. (2016). Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 116-122.
- Groove, S. J. (2001). Comparison And Predictors of Student Satisfaction With Their Performance in University Courses Delivered by Point to Point and Multipoint Interactive Television. University of Michigan. ProQuest Dissertations Publishing.
- Kantek, F. ve Kazancı, G. (2012). An Analysis of The Satisfaction Levels of Nursing and Midwifery Students in A Health College in Turkey. *Contemporary Nurse*, 42(1), 36-44.
- Karakılıç, M., Alay, S. ve Koçak, S. (2009). Spor Yöneticiliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Doyum Düzeyleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 33-42.
- Kaynar, A., Şahin, A., Bayrak, D., Karakoç, G., Ülke, F. ve Öztürk, H. (2006). Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Doyum Düzeyleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 10(3), 12-19.
- Oliver, R. L. & Desarbo, W. S. (1989). Processing of The Satisfaction Response in Consumption: A Suggested Framework and Research Proposition. *Journal of Consumer Satisfaction, Dissatisfaction and Complaining Behavior*, 2, 1–16.
- Özdelikara, A. ve Babur, S. (2016). Hemşirelik Öğrencilerinin Öğrenimlerine İlişkin Doyum Düzeyi ve Etkileyen Faktörleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 2-8.
- Özgüngör, S. (2010) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Fakülte Yaşantısına İlişkin Doyum Düzeylerine Belirleyen Öğrenci Ve Okul Özellikleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 623-644.
- Sevier, R. A. (1996). Those Important Things: What Every College President Needs To Know About Marketing And Student Recruiting. *College & University*, Spring, 9–16.
- Şahin, E., Göral, M., Demirel, M., Harmandar Demirel, D. ve Arslan, F. (2014). Spor Bilimleri Fakültelerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitim Hizmetlerine İlişkin Doyum Düzeylerinin Belirlenmesi. *Turkish Journal of Education*, 3(2), 38-45.

Şahin, İ., Zoraloğlu, Y. R. ve Fırat, N. Ş. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(3), 429-452.

Yangın, H. B. ve Kırca, N. (2013). Antalya Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1), 78-94.

Zemke, R. (2000). The Best Customer is The One You Have Already Got. *Journal for Quality and Participation*, March-April, 33-35.